

A בס"ד

Intro

Today we will learn בע"ה learn י"ז דף; and begin the second Perek of בבא בתרא, מסכת בבא בתרא, which deals primarily with the issue of someone doing things in his own property which might cause damage to his neighbor's property.

Some of the topics we will learn about include.

The Mishnah begins the second Perek with

לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו
א"כ הרחיק מכותל חברו שלשה טפחים
וסד בסיד

A person may not dig a pit near his neighbor's pit, unless he leaves a distance of three טפחים between his pit and the wall of the other pit and he smears his pit's wall with lime, because as Rashi explains

מפני שהחפירה מחלשת כותלי הבור

The actual digging weakens the walls of the neighbor's pit.

The Machlokes regarding

הבא לסמוך בצד המצר

If a person initially wants to dig a pit alongside the boundary of the neighboring field, and there is no pit in the other field.

אביי אמר סומך

ורבא אמר אינו סומך

אביי says he may dig the pit near the boundary, even within three טפחים, while רבא says he may not dig unless he stays three טפחים from the boundary.

B The two approaches in whether the Machlokes is only

בשדה שאינה עשויה לבורות

If the other field does not need a pit, such as a בית הבעל

A moist field, for which rainwater is sufficient and does not require irrigation;

OR

The Machlokes is only

בשדה העשויה לבורות

A dry field, for which rainwater is insufficient and requires constant irrigation;

The Machlokes רבנן and רבי יוסי whether a person may plant a tree near his neighbor's pit;

The רבנן hold

מרחיקין את האילן מן הבור

עשרים וחמש אמה

One who plants a tree must distance it, at least, 25 אמות from his neighbor's pit, because his roots will eventually spread and damage the walls of his neighbor's pit.

While רבי יוסי holds

זה חופר בתוך שלו

וזה נוטע בתוך שלו

One may plant a tree in his property and need not be concerned with any eventual damage to his neighbor's pit.

A

לא יחפור אדם בור
סמוך לבורו של חברו

הבא לסמוך בצד המצר

אביי אמר סומך
ורבא אמר אינו סומך

B

בשדה
שאינה עשויה לבורות

בית הבעל

בשדה
העשויה לבורות

רבי יוסי
זה חופר
בתוך שלו
וזה נוטע
בתוך שלו

רבנן
מרחיקין
את האילן
מן הבור
כ"ה אמה

1 So let's review ...

The Gemara proceeds with several Breisos tangentially related to the discussion of the previous Daf:

1.
 שלשה הטעימון הקב"ה בעולם הזה
 מעין העולם הבא
 There are three people who received, in this world, a taste of the benefits of the world to come;
 אלו הן אברהם יצחק ויעקב
 And this is based on the words
 בכל מכל כל

2.
 ששה לא שלט בהן מלאך המות
 There are six people who did not die through the מלאך המות but rather through נשיקה;
 ואלו הן
 אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים

3.
 שבעה לא שלט בהן רמה ותולעה
 There are seven people whose bodies remained whole and did not decompose.
 ואלו הן
 אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים
 ובנימין בן יעקב

4.
 ארבעה מתו בעטיו של נחש
 There are four people who died merely because of the sin of the הדעת but did not otherwise deserve to die:
 ואלו הן בנימין בן יעקב
 ועמרם אבי משה
 וישי אבי דוד
 וכלאב בן דוד
 =====

הדרן עלך פרק השותפין
 We have B'h completed the first Perek of בבא בתרא, and we will now begin the second Perek, B'ezras Hashem

1

1
**שלשה הטעימון הקב"ה בעולם הזה
 מעין העולם הבא**

There are three people who received, in this world, a taste of the benefits of the world to come;

**אלו הן
 אברהם יצחק ויעקב**

*And this is based on the words
 בכל - מכל - כל*

2
ששה לא שלט בהן מלאך המות

Six people who did not die through the מלאך המות but rather through נשיקה;

**ואלו הן
 אברהם יצחק ויעקב
 משה אהרן ומרים**

3
שבעה לא שלט בהן רמה ותולעה

Seven people whose bodies remained whole and did not decompose.

**ואלו הן
 אברהם יצחק ויעקב
 משה אהרן ומרים
 ובנימין בן יעקב**

4
ארבעה מתו בעטיו של נחש

There are four people who died merely because of the sin of the הדעת, but did not otherwise deserve to die:

**ואלו הן
 בנימין בן יעקב
 ועמרם אבי משה
 וישי אבי דוד
 וכלאב בן דוד**

הדרן עלך פרק השותפין

2

Zugt Di Mishnah

לא יחפור אדם בור
סמוך לבורו של חברו
ולא שיח ולא מערה
ולא אמת המים ולא נברכת כובסין

One may not dig a pit near his neighbor's pit, regardless of whether his pit is a בור, a round pit, or שיח, a long and narrow pit, or מערה, a covered square pit, or אמת המים, a stream, or נברכת כובסין, a pit for washing clothing;

Because as Rashi explains

מפני שהחפירה מחלשת כותלי הבור

The actual digging weakens the walls of the neighbor's pit.

אא"כ הרחיק מכותל חברו
שלשה טפחים וסד בסיד

However, he may dig the pit if he leaves a distance of three טפחים between his pit and the wall of the neighbor's pit and he smears his pit with lime.

And as the Gemara explains

כותל בור שלשה טפחים

The wall of each pit covers the area of three טפחים, and therefore if there is a pit on each side, a distance of six טפחים is required between the actual pits.

=====

2

לא יחפור

לא יחפור אדם בור
סמוך לבורו של חברו
ולא שיח ולא מערה
ולא אמת המים ולא נברכת כובסין

One may not dig a pit near his neighbor's

נברכת	אמת	מערה	שיח	בור
כובסין	המים	Covered	Long	Round
a pit for	Stream	square	narrow	pit
washing		pit	pit	
clothing				

Because as Rashi explains

מפני שהחפירה מחלשת כותלי הבור

The actual digging weakens the walls of the neighbor's pit.

אא"כ הרחיק מכותל חברו
שלשה טפחים וסד בסיד

However, he may dig the pit
if he leaves a distance of three טפחים
between his pit and the wall of the neighbor's pit
and he smears his pit with lime.

And as the Gemara explains

כותל בור שלשה טפחים

The wall of each pit covers the area of three טפחים,
and therefore if there is a pit on each side,
a distance of six טפחים is required between the actual pits.

3 The Gemara introduces a Machlokes regarding
הבא לסמוך בצד המצר
If a person initially wants to dig a pit alongside the
boundary of the neighboring field, and there is no pit in
the other field.
אב"י אמר סומך
ורבא אמר אינו סומך
אב"י says he may dig a pit even within three טפחים of the
boundary.
רבא says he may not dig a pit within three טפחים of the
boundary.

The Gemara offers two approaches to this Machlokes
1.

There is no Machlokes

בשדה העשויה לבורות

דברי הכל אינו סומך

If the neighboring field requires pits to collect water; as
Rashi explains;

כגון בית השלחין

שצריכה להשקות תדיר

For example, a dry field for which rainwater is insufficient
and requires constant irrigation;

In this case, all agree that he may not dig a pit within 3
טפחים of the boundary, because the neighbor will eventu-
ally dig a pit on the other side, and a distance of six טפחים
will be required between the two pits.

The Machlokes is only

בשדה שאינה עשויה לבורות

If the neighboring field does not require pits, because it is
a

בית הבעל

שאינה צריכה להשקות

A moist field, for which rainwater is sufficient and does
not require irrigation;

In this case, we have the following Machlokes;

אב"י אמר סומך

דהא אינה עשויה לבורות

The neighbor will probably not dig a pit on the other side.

ורבא אמר אינו סומך

Because the neighbor claims

כי היכי דאת אימלכת וחפרת

אנא נמי ממלכנא וחפרנא

Just like you decided to dig a pit, I might also later decide
to dig a pit.

3
הבא לסמוך בצד המצר
If a person initially wants to dig a pit
alongside the boundary of the neighboring field,
and there is no pit in the other field.

רבא

אינו סומך

He may not dig a pit
within three טפחים
of the boundary.

אב"י

סומך

He may dig a pit even
within three טפחים
of the boundary.

Two approaches to this Machlokes

1

There is no Machlokes

בשדה העשויה לבורות
דברי הכל אינו סומך

If the neighboring field requires pits to collect water; as

Rashi explains;

כגון בית השלחין שצריכה להשקות תדיר

For example, a dry field for which rainwater is
insufficient and requires constant irrigation;

In this case, all agree that he may not dig a pit within
3 טפחים of the boundary, because the neighbor will
eventually dig a pit on the other side, and a distance of
six טפחים will be required between the two pits.

The Machlokes is only

בשדה שאינה עשויה לבורות

If the neighboring field does not require pits,
because it is a

בית הבעל שאינה צריכה להשקות

A moist field, for which rainwater is sufficient
and does not require irrigation;

In this case, we have the following Machlokes

רבא

אינו סומך

Because
the neighbor claims

כי היכי דאת אימלכת וחפרת
אנא נמי ממלכנא וחפרנא
Just like you decided to dig
a pit, I might also later
decide to dig a pit.

אב"י

סומך

דהא אינה עשויה לבורות

The neighbor
will probably not
dig a pit on the
other side.

4

2.

The second version of the Machlokes is in the reverse:

There is no Machlokes
בשדה שאינה עשויה לבורות
דברי הכל סומך

דהא אינה עשויה לבורות

In a field that does not require pits, all agree that he may dig the pit within 3 טפחים of the boundary, because the neighbor will most likely not dig a pit on the other side.

The Machlokes is only

בשדה העשויה לבורות

A field that requires pits;

אביי אמר סומך

ורבא אמר אינו סומך

In explanation of this Machlokes, the Gemara cites a מחלוקת רבי יוסי ורבנן in a Mishnah later in our Perek כ"ה

The רבנן say

מרחיקין את האילן מן הבור

עשרים וחמש אמה

One who plants a tree must distance it, at least, 25 אמות from his neighbor's pit, because his roots will eventually spread and damage the walls of his neighbor's pit.

רבי יוסי says

זה חופר בתוך שלו

וזה נוטע בתוך שלו

One may plant a tree in his property and need not be concerned with any eventual damage to his neighbor's pit.

4

2

There is no Machlokes

**בשדה שאינה עשויה לבורות
דברי הכל סומך
דהא אינה עשויה לבורות**

In a field that does not require pits, all agree that he may dig within 3 טפחים of the boundary, because the neighbor will most likely not dig a pit on the other side.

The Machlokes is only

**בשדה העשויה לבורות
A field that requires pits**

אינו סומך אביי סומך

In explanation of this Machlokes, the Gemara cites a מחלוקת רבי יוסי ורבנן

**זה חופר בתוך שלו
וזה נוטע בתוך שלו**

One may plant a tree in his property and need not be concerned with any eventual damage to his neighbor's pit.

**מרחיקין את האילן
מן הבור
עשרים וחמש אמה**

One who plants a tree must distance it, at least, 25 אמות from his neighbor's pit, because his roots will eventually spread and damage the walls of his neighbor's pit.

5 The Gemara now explains our רבא אביי מחלוקת as follows:

אביי אמר סומך
אפילו לרבנן
Certainly according to רבי יוסי;
But even according to the רבנן who hold
מרחיקין את האילן
Because
התם הוא דבעידנא דקא נטע איתא לבור
הכא בעידנא דקא חפר ליתא לבור
In that case, the רבנן hold מרחיקין, because when he plants
his tree the neighbor's pit already exists;
In our case, however, the סומך רבנן would agree that סומך,
because when he digs his pit, the neighbor's pit does not
yet exist.

ורבא אמר אינו סומך
אפילו לרבי יוסי
Certainly according to the רבנן;
But even according to רבי יוסי who holds
זה חופר בתוך שלו
וזה נוטע בתוך שלו
Because
התם דבעידנא דקא נטע
ליתנהו לשרשיו דמזקי לה לבור
הכא אמר ליה כל מרא ומרא דקא מחיית
קא מרפית לה לארעאי
In that case, סומך רבי יוסי holds, because the actual planting
does not cause damage to the pit now, rather it is the roots
that will spread later that will damage the pit later.
In our case, however, רבי יוסי would agree that סומך רבנן,
because the actual digging damages the walls of the
neighbor's pit.

=====

5

אביי אמר

סומך

אפילו לרבנן

Certainly according to רבי יוסי;

But even according to the רבנן who hold

מרחיקין את האילן

Because

התם הוא דבעידנא דקא נטע איתא לבור
הכא בעידנא דקא חפר ליתא לבור

In that case,
the רבנן hold מרחיקין,
because when he plants
his tree the neighbor's pit
already exists;

In our case, however,
the סומך רבנן would agree that
סומך, because when he digs his pit,
the neighbor's pit
does not yet exist.

רבא אמר

אינו סומך

אפילו לרבי יוסי

Certainly according to the רבנן;

But even according to רבי יוסי who holds

זה חופר בתוך שלו - זה נוטע בתוך שלו

Because...

הכא אמר ליה
כל מרא ומרא
דקא מחיית
קא מרפית לה לארעאי

In our case,
however, רבי יוסי
would agree that סומך רבנן,
because the actual digging
damages the walls of the
neighbor's pit.

התם
דבעידנא דקא נטע
ליתנהו לשרשיו
דמזקי לה לבור

In that case,
סומך רבי יוסי holds,
because the actual planting
does not cause damage to the
pit now, rather it is the roots
that will spread later
that will damage the pit later.

6 The Gemara seeks to bring several proofs from our Mishnah:
 In the Mishnah's first Halachah
 לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו
 טעמא דאיכא בור
 הא ליכא בור סומך
 The Mishnah implies that one may not dig near the boundary only if the neighbor already has a pit, but one may dig near the boundary if the neighbor does not have a pit.
 This seems to contradict רבא in the first version of בשדה שאינה עשויה לבורות
 אינו סומך
 The Gemara explains
 מכותל בורו שנינו
 The Mishnah does not refer to the neighbor's actual pit, but rather to the walls of a potential pit; and according to רבא
 אינו סומך
 Even if the neighbor did not also dig a pit;
 While according to אביי
 מתניתין שבאו לחפור בבת אחת
 The Mishnah says אינו סומך only if the neighbor also wants to dig a pit at the same time; but the Mishnah agrees, according to אביי, that סומך, if one digs before the other.
 =====

6

Several proofs from our Mishnah

לא יחפור אדם בור סמוך לבורו של חברו
 טעמא דאיכא בור
 הא ליכא בור סומך

The Mishnah implies that one may not dig near the boundary only if the neighbor already has a pit, but one may dig near the boundary if the neighbor does not have a pit.

?

This seems to contradict רבא in the first version of
 בשדה שאינה עשויה לבורות
 אינו סומך

מכותל בורו שנינו

The Mishnah does not refer to the neighbor's actual pit, but rather to the walls of a potential pit;

According to רבא
 אינו סומך
 Even if the neighbor did not also dig a pit;

While according to אביי
 מתניתין
 שבאו לחפור בבת אחת
 The Mishnah says אינו סומך only if the neighbor also wants to dig a pit at the same time;
 but the Mishnah agrees, according to אביי, that סומך, if one digs before the other.

7 The Gemara cites a Braisa which states
 סלע הבא בידיים
 If the ground near the boundary is extremely soft and can
 be taken by hand;
 זה חופר בורו מכאן
 וזה חופר בורו מכאן
 זה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד
 וזה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד
 Each one who digs a pit must leave a distance of three
 טפחים and smear the walls with lime. However,
 אינו סומך
 They may not dig near the boundary.

According to אביי only regarding
 סלע הבא בידיים
 אינו סומך
 However, if the ground is not soft
 סומך
 While according to רבא regardless of whether it is בידיים
 or not
 אינו סומך

This discussion continues in the next Daf.

7

בבא בתרא

סלע הבא בידיים
 If the ground near the boundary
 is extremely soft and can be taken by hand;

**זה חופר בורו מכאן
 וזה חופר בורו מכאן**

**זה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד
 וזה מרחיק שלשה טפחים וסד בסיד**

Each one who digs a pit
 must leave a distance of three טפחים
 and smear the walls with lime.

However,
אינו סומך
 They may not dig near the boundary.

While according to רבא regardless of whether
 it is בידיים or not
אינו סומך

According to אביי only
סלע הבא בידיים
אינו סומך
 However,
 if the ground is not soft
סומך